

Голяк Ю.В.,
магістр обліково–фінансового факультету
Науковий керівник: О.М. Вишневецька,
д.е.н., в. о. професора кафедри економічного аналізу і аудиту МНАУ,
м. Миколаїв, Україна

РОЗВИТОК ОПТОВИХ РИНКІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ

Аграрний сектор займає важливе місце в економіці України, концентрація валової продукції становить до 15%. Однак прагнення України до інтеграції у світове господарство передбачає реформування всіх сфер народного господарства, у тому числі аграрного сектора країни на інноваційній основі.

Розвиток аграрного сектора в останні роки уповільнюється. Про це свідчить зниження валового виробництва сільськогосподарської продукції і обсягів її реалізації, погіршення якості, підвищення цін на матеріальні ресурси, збільшення обсягів імпорту, тощо. Така ситуація характеризує нестабільні тенденції, оскільки створює умови для встановлення загроз продовольчій безпеці країні, стримує розвиток ринків вітчизняної продукції.

У ринковій економіці оптові ринки є одним з найважливіших елементів системи руху товарів, інструментом, який упорядковує і стимулює розподіл сільськогосподарської продукції, обмежує можливості у формуванні дієвої інфраструктури ринку.

У більшості країн світу функції оптового ринку схожі, відрізняються вони лише етапом розвитку і оточенням ринку, рівнем організованості виробників і структурою роздрібної торгівлі. Виділяють наступні види оптової торгівлі, зокрема сільськогосподарською продукцією:

– оптові ринки споживчого типу (постачальні); – оптові ринки виробничого типу; – оптові ринки змішаного типу; – аукціони; – оптовий продаж типу cash&carry; – товарні біржі [3].

Оптові ринки створюють для реалізації права дрібних товаровиробників на рівних умовах торгівлі агропродовольчими товарами на організованому ринку. Продавцями на ринках виступають члени селянських господарств, орендарі, члени особистих підсобних господарств, кооперативів, громадяни, які здійснюють продаж сільськогосподарської продукції і не мають стаціонарних пунктів торгівлі на ринках. Створення ефективно інфраструктури забезпечить виробникам достатній рівень рентабельності, можливість отримання необхідної інформації про ринкову кон'юнктуру, надасть змогу їм безпосередньо брати участь у вдосконаленні структури господарювання.

Отже, за структурою оптовий ринок сільськогосподарської продукції повинен мати такі складові: – спеціалізовані термінали дрібнооптової торгівлі сільськогосподарською продукцією з рампами для розвантаження і навантаження продукції; – майданчик для торгівлі продукцією з автомобілів; – складські приміщення для передпродажного зберігання продукції (склади із заданими параметрами зберігання, рампами, шляхами підвозу і маневрів, інфраструктурою); – логістичну платформу для формування однорідних партій товару і передпродажної підготовки продукції (склади, технологічні лінії для сортування, вибракування, мийки, розфасовки, штабелювання тощо); – офісно–сервісний центр для обслуговування діяльності операторів ринку; – виставкові зали для проведення тематичних і постійно діючих виставок (виставкове встаткування, вантажні ліфти, централізована система акліматизації); – конференц–зали для проведення конференцій, семінарів, навчань, (устаткування для роботи, інтернет і зв'язок); – інтернет–ресурси для оперативного відображення існуючої ситуації на ринку і допомоги клієнтам у прийнятті рішень; – зали аукціонних і біржових торгів, інша необхідна інфраструктура [1].

При організації роботи оптових ринків їх необхідно зв'язати з фермерами й ринками по всій країні, а також із закордонними ринками. Здатність надати площадки для стоянки автомобільного транспорту, здійснювати вантажні перевезення, разом з наявністю телефонного, факсового, електронного зв'язку, а також забезпечення інформацією щодо товаропотоків, цін, наявності товарних запасів є найважливішою частиною в справі забезпечення інтеграції оптового ринку в загальну регіональну, національну і міжнародну торгову мережу.

Оптові ринки необхідно враховувати як складову частину інфраструктури регіону (як дороги чи порти), оскільки вони впливають на сталий потік харчової продукції між виробником

та споживачем. На даний час на території України зареєстровано чотири оптові ринки сільськогосподарської продукції – у містах Львів, Київ, Донецьк і Запоріжжя.

Незважаючи на існуючі проблеми в аграрному секторі, робота зорієнтована на формування продовольчої безпеки. Основну роль у цьому зіграв фінансово-економічний механізм, використання якого дало змогу збільшити обсяги фінансової підтримки за рахунок виплат із державного бюджету і використання пільгового режиму оподаткування. Як показали результати дослідження, механічного збільшення обсягів фінансування, спрямованого на розвиток аграрних регіональних ринків, недостатньо для того, щоб позитивні зміни в галузі набули критичної ваги. Доцільно сконцентрувати фінансові ресурси для вирішення стратегічних проблем розвитку аграрного ринку, для чого необхідно визначитися з пріоритетами і цілями [2].

Вступ України до Світової Організації Торгівлі стимулює прискорення завершення аграрної реформи, змушує реалізовувати стабільну і дієву аграрну політику й дотримуватися її. Усе це, безумовно, сприятливо позначиться на залученні іноземних і внутрішніх інвестицій у галузь. Як член цієї організації країна зобов'язана визначити пріоритети зростання сільськогосподарського виробництва за допомогою скорочення неефективних витрат на неринкові заходи й, зокрема цінової підтримки. Це певною мірою надасть змогу впливати на врегулювання суперечок і забезпечувати достатній рівень ділової активності партнерів. Визначення пріоритетів державного регулювання діяльності оптових ринків сільськогосподарської продукції забезпечить стабільний розвиток аграрного сектора, вдосконалити інфраструктуру товарного ринку.

Література: 1. Копитко О.В. Інфраструктурне забезпечення оптових ринків сільськогосподарської продукції / О.В. Копитко // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – № 22. – С. 266–272. 2. Копитко О.В. Проблеми державного регулювання розвитку оптових ринків сільськогосподарської продукції / О.В. Копитко // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – № 21. – С. 217–225. 3. Лисюк В.М. Стратегія розвитку оптових ринків сільськогосподарської продукції в Україні / В.М. Лисюк // Економічні інновації. – 2011. – № 43. – С. 151–160.

Гончарова З.В.,
*ст. викладач кафедри управління проектами
в міському господарстві і будівництві ХНАМГ,
м. Харків Україна*

ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА В ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ РЕГІОНІВ

Однією з найважливіших складових основ стабільності розвитку держави є розвиток житлово-комунального господарства (ЖКГ), яке є життєво важливою галуззю, де зосереджена основна інфраструктура по забезпеченню життєдіяльності міст, регіонів і країни в цілому. Від стану даної галузі залежить не тільки якість життя населення, але й безпека в економічній, соціальній, політичній, екологічній сферах. В процесі переходу України до ринково-орієнтованої економіки виникла необхідність пошуку принципово нових підходів, шляхів по досягненню стабільного, поступального, гармонічного, збалансованого розвитку. У ролі такого підходу виступив сталий розвиток, що передбачає розробку програми дій (конкретних заходів), яка враховує стан, потенційні можливості та збалансованість (узгодження) складових галузі. Важливо зазначити, що концепція сталого розвитку ЖКГ на державному рівні представлена Законом України «Про загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009-2014 роки» (від 11.06.2009 року № 1511-VI), на регіональному рівні - у вигляді регіональних (і міських) програм реформування і розвитку галузі.

Одним з напрямків реформування та розвитку ЖКГ є формування державної житлової політики, створення розвинутого конкурентного середовища на ринку обслуговування житла. Для прискорення розвитку ринкових взаємодій у сфері управління житловим фондом пропонується модель відбору керуючих компаній [1], підприємств з надання послуг, яка складається з двох етапів [2]: попередній відбір претендентів і безпосередньо вибір компанії-переможця конкурсного відбору.